

The Commissioner of Income-tax, Punjab, J. & K. and Chandigarh
 Patiala v. M/s. Hindustan Milk Food Mfg. Ltd. Nabha,
 (Mahajan, C.J.)

ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਨਤੀਜਾ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ੁੱਧ ਸਵਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਹਿਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ 1972 ਦੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕੇਸ 28 ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਟੇਕ ਚੰਦ ਨੇ *ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੈਂ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਦਾਲਤੀ ਰਾਏ ਵੀ ਸੀ। ਹੋਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। *ਸ਼ਾਟਸ ਆਇਰਨ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ* ਵਿਚ ਹਾਊਸ ਆਫ ਲਾਰਡਜ਼ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਨ ਯੋਗ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਕਾਰਨ। ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਊਸ ਆਫ ਲਾਰਡਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਉਪਯੋਗ ਦਾ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(23) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, 1972 ਦੇ ਹਰੇਕ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 26 ਅਤੇ 27 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਵਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 28 ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 2 1972 ਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 1972 ਦੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 28 ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 1 ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਰੋਕ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

(24) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ 1972 ਦੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 26 ਅਤੇ 27 ਅਤੇ 1972 ਦੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 28 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2 ਵਿੱਚ ਇਕੋ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਸ. ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਰੀ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

1CS.K.

ਡੀਕੇ ਮਹਾਜਨ ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਪੀਐਸ ਪੱਟਰ, ਜੇ.
 ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ, ਪੰਜਾਬ, ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ। ਅਤੇ
 ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਪਟਿਆਲਾ—ਬਿਨੈਕਾਰ।

ਬਨਾਮ

M/S ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਮਿਲਕ ਫੂਡ MFG. LTD., ਨਾਭਾ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ। 1972 ਦਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਸੰਦਰਭ ਨੰ. 27।
 8 ਅਪ੍ਰੈਲ 1974 ਈ.

ਸੁਪਰ ਪ੍ਰੋਵਿਡੇਂਟ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1963 ਦਾ XIV)- ਸੈਕਸ਼ਨ 2(5), (9), 4, 7(2) ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ,
 ਨਿਯਮ 1-ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵੱਖ ਰੱਖਣਾ

ਉਸੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਲਈ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਪੁੰਜ ਤੋਂ—ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ—ਕੀ ਦੂਜੀ
 ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਮਤਲਬ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਰਿਜ਼ਰਵ' ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰ ਪ੍ਰੋਵਿਡੇਂਟ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1963 ਦੇ ਦੂਜੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਰਕਮ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਹਿ-ਮੌਜੂਦ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ (ਬੀ) ਕਿ ਇਹ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਜ਼ਰਵ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਵਜੋਂ ਵੰਡਣ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਰਕਮ। ਲਾਭਅੰਸ਼ ਲਾਭਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਪੁੰਜ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ 'ਰਿਜ਼ਰਵ' ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ, ਉਸੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ

ਲਈ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਇੱਕ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਬਰਾਬਰੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਕਿ ਉਸੇ ਵੇਰ ਵਿੱਚ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ। ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਲਈ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਖਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਸੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਲਈ ਇੱਕ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ 'ਰਿਜ਼ਰਵ' ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਪੀਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 256(1) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੁਪਰ ਪ੍ਰੋਵਿਡ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹਵਾਲਾ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬੈਂਚ ਨੇ 1 ਅਗਸਤ, 1972 ਨੂੰ 1969-70 ਦੇ ਐਸਪੀਟੀਏ ਨੰਬਰ 14 (ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1963-64) ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਰਾਏ ਲਈ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

“ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇਹ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 8,64,961 ਸੁਪਰ ਪ੍ਰੋਵਿਡ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1963 ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ 2 ਦੇ ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਸੀ?”

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਡੀਐਨ ਅਵਸਥੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਐਸਐਸ ਮਹਾਜਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਕੀਲ ਸਨ।

ਐਸ.ਈ ਦਸਤੂਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਲ.ਐਸ.ਵਾਸੂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਸਨ।

ਨਿਰਣਾ

ਮਹਾਜਨ, ਚੀਫ ਜੇ.- ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ: -

“ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇਹ ਰਕਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

The Commissioner of Income-tax, Punjab, J. & K. and Chandigarh
 Patiala v. M/s. Hindustan Milk Food Mfg. Ltd. Nabha,
 (Mahajan, C.J.)

ਰੁਪਏ ਦਾ 8,64,961 ਸੁਪਰ ਪ੍ਰੋਵਿਡ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1963 ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ 2 ਦੇ ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਸੀ ?

ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ 1963-64 ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਲਿਮਟਿਡ ਕੰਪਨੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਫਤਰ ਨਾਭਾ ਵਿਖੇ ਹੈ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ 17 ਅਗਸਤ, 1966 ਨੂੰ ਸੁਪਰ ਪ੍ਰੋਵਿਡ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 7(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਉਸਨੇ ਚਾਰਜਯੋਗ ਮੁਨਾਫੇ ਤੋਂ ਮਿਆਰੀ ਕਟੌਤੀਆਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ। 31,53,591, ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫੇ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 7,02,001, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੀ ਰਕਮ ਰੁਪਏ 8,64,961 ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ "ਰਿਜ਼ਰਵ" ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17(1) ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ 31 ਜੁਲਾਈ, 1968 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਮਿਆਰੀ ਕਟੌਤੀ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਬੰਬੇ ਸਿਟੀ ਬਨਾਮ ਸੈਂਚੁਰੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ (1) ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ 10 ਨਵੰਬਰ, 1968 ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਫਿਰ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ 11 ਅਗਸਤ, 1969 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀ।

(2) ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋ ਮਾਮਲੇ ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ (ਏ) ਸਰਪਲੱਸ ਮੁਨਾਫਾ 7,02,001 ਅਤੇ (ਬੀ) ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੀ ਰਕਮ 8,64,961, ਨੂੰ ਇੱਕ "ਰਿਜ਼ਰਵ" ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ "ਅਣਵੰਡੇ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਦਾ ਪੁੰਜ"। ਇਸ ਲਈ ਸਮੁੱਚੀ ਰਕਮ 15,66,962 ਨੂੰ 'ਰਿਜ਼ਰਵ' ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿਆਰੀ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਲਏ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੁ. 7,02,001 "ਅਣਵੰਡੇ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਦਾ ਪੁੰਜ" ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ II ਦੇ ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਮਤਲਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਰਿਜ਼ਰਵ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ 8,64,961 ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲਿਆ ਗਿਆ

(1) 24 ITR 499.

ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਰਿਜ਼ਰਵ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ: -

"ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ 24 ITR, SC 499 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ।"

(3) ਸੈਂਚੁਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:-

“ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਵਪਾਰਕ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਰਿਜ਼ਰਵ' ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਤੱਥ ਜੋ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੈਂਚੁਰੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਸਿਰਫ ਵੰਡ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਭ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਖਾਤੇ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਰਕਮ ਸਿਰਫ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਵਜੋਂ ਵੰਡਣ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਜਾਂ ਮੰਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਲਾਭਅੰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਲਈ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਪਰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਜੋ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਪਸ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਵੱਖਰਾ ਜਾਂ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ। ਲਾਭ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਖਾਤਾ ਅਤੇ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ। ਇਹ ਇੱਕ 'ਰਿਜ਼ਰਵ' ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਬੌਥੋ ਸਿਟੀ ਬਨਾਮ ਸੈਂਚੁਰੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ, ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆਏ। ਇਹ ਇੱਕ 'ਰਿਜ਼ਰਵ' ਦੀ ਕਿਸਮ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਖਿਆ ਸੀ

24 ITR 499 ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਸਿਰਫ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਇਲਾਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿਜ਼ਰਵ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇੱਕ 'ਰਿਜ਼ਰਵ' ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। 8,64,961 ਅਣਵੰਡੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਪੁੰਜ ਵਜੋਂ ਨਾ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵ ਅਤੇ ਮੰਨੋ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਨੇ ਸੁਪਰ ਪ੍ਰੋਫਿਟਸ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ

The Commissioner of Income-tax, Punjab, J. & K. and Chandigarh
 Patiala v. M/s. Hindustan Milk Food Mfg. Ltd. Nabha,
 (Mahajan, C.J.)

ਰਿਜ਼ਰਵ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।"

(4) ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।

(5) ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ। 7,02,001, ਪਰ ਵਿਭਾਗ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਵਜੋਂ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਫਿਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 256(1) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ, ਇਸ ਹੁਕਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(6) ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਡੀ.ਐਨ. ਅਵਸਥੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਈ. ਦਸਤੂਰ ਨੇ ਬੜੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬਾਈ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਵਕੀਲ ਆਪਣੀਆਂ-ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਲਈ ਸੈਂਚੁਰੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੈਂਚੁਰੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਕੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ।

(7) ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 8,64,961 ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ II ਦੇ ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(5) ਅਤੇ 2(9) ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਵਿੱਚ 'ਚਾਰਜਯੋਗ ਲਾਭ' ਅਤੇ 'ਸਟੈਂਡਰਡ ਡਿਡਕਸ਼ਨ' ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ: -

"2(5) 'ਚਾਰਜਯੋਗ ਮੁਨਾਫੇ' - ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਐਕਟ, 1961 (1961 ਦਾ 43) ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜਾਂ ਸਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੌਖ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਗਿਆਪਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

2(9) 'ਸਟੈਂਡਰਡ ਡਿਡਕਸ਼ਨ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਛੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ, ਜਾਂ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ, ਜੋ ਵੀ ਵੱਧ ਹੋਵੇ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪਿਛਲਾ ਸਾਲ ਬਾਰਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਲੰਬਾ ਜਾਂ ਛੋਟਾ ਹੋਵੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਰਕਮ ਛੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ, ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਨੁਪਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਵਧੀ ਜਾਂ ਘਟਾਈ ਜਾਵੇਗੀ:

ਬਸ਼ਰਤ ਅੱਗੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਾਧੇ ਜਾਂ ਕਮੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਗਣਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ:

4. *ਟੈਕਸ ਦਾ ਚਾਰਜ* ,-ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਹਰੇਕ ਕੰਪਨੀ 'ਤੇ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1963 ਦੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਲਈ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਇੱਕ ਟੈਕਸ (ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਾਭ ਟੈਕਸ) ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜਾਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਇਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਚਾਰਜਯੋਗ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਤੀਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਦਰਾਂ ਜਾਂ ਦਰਾਂ 'ਤੇ, ਮਿਆਰੀ ਕਟੌਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(8) ਐਕਟ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਸਿਡਊਲ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਪੂੰਜੀ fcompu ਲਈ srulese ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(9) ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਨਿਯਮ 1 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦਾ ਸੰਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

"ਇਸ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਪੂੰਜੀ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ, ਉਸਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਜੋੜ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 (1922 ਦਾ 11) ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (vib) ਦੇ ਉਪਬੰਧ (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਾਂ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 (1961 ਦਾ 43), ਅਤੇ

The Commissioner of Income-tax, Punjab, J. & K. and Chandigarh
 Patiala v. M/s. Hindustan Milk Food Mfg. Ltd. Nabha,
 (Mahajan, C.J.)

ਇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਭੰਡਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਭੰਡਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ-
 ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 (1922 ਦਾ 11) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਨੂੰ ਕਮਾਉਣ ਵਿੱਚ
 ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ

(9) ਇਹ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ 'ਰਿਜ਼ਰਵ' ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਆਮ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਰੁ.
 8,64,961 ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਰਿਜ਼ਰਵ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਹੈ, ਸਿਰਫ
 "ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਰਿਜ਼ਰਵ" ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ
 ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਰਾਖਵੀਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸੈਂਚੁਰੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ
 ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਪੁੰਜ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ
 ਲਾਭ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰ 'ਰਿਜ਼ਰਵ' ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖ ਕੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਹਸਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ: ਜਦੋਂ ਕਿ,
 ਮਿਸਟਰ ਦਸਤੂਰ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਰਕਮ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੇ ਪੁੰਜ ਤੋਂ ਵੱਖ
 ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਹਸਤੀ, ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਇੱਕ
 ਰਿਜ਼ਰਵ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਗੱਲ ਸੈਂਚੁਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ,
 ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੈਂਚੁਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ
 ਹੋਵੇਗਾ।

(10) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਪਾਰਕ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1947, ਅਨੁਸੂਚੀ II, ਨਿਯਮ 2(1) ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ
 ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਨਿਯਮ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"ਜਿੱਥੇ ਕੰਪਨੀ ਇੱਕ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ 1 ਦਾ ਨਿਯਮ 3 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਪੂੰਜੀ ਉਸਦੀ
 ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਭੰਡਾਰਾਂ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਜੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ
 ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ
 ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੰਪਨੀ। . ."

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਐਕਟ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 1 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ
 ਆਯਾਤ ਵਪਾਰਕ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ II ਦੇ ਨਿਯਮ 2(1) ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਬਿਜਨਸ ਪ੍ਰੋਫਿਟ ਟੈਕਸ ਐਕਟ
 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 2(1) ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਦੋ
 ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜਾਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, (ਏ) ਇਹ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇਨਕਮ-
 ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ (ਬੀ) ਕਿ
 ਇਹ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਰਾਖਵਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(11) ਸੈਂਚੁਰੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਇਆ। ਕੈਲੰਡਰ ਸਾਲ
 1945 ਲਈ 90,44,677 ਰੁਪਏ। 5,08,637 ਨੂੰ 1 ਜਨਵਰੀ, 1946 ਨੂੰ ਲਾਭ-ਨੁਕਸਾਨ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਬੈਲੇਂਸ-ਸ਼ੀਟ
 ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। 28 ਫਰਵਰੀ, 1946 ਨੂੰ, ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਰਕਮ ਨੂੰ ਹੇਠ
 ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: -

'ਤੇ ਇੱਕ ਅੰਤਮ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ
 ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ 18 ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ੇਅਰ (ਬਣਾਉਣਾ)

ਰੁ. ਪੂਰੇ ਸਾਲ ਲਈ 28 ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ੇਅਰ
ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਮੁਕਤ

ਰੁਪਏ 4,92,426

ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਸੰਤੁਲਨ
ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਦਾ ਖਾਤਾ

... ਰੁ. 16,211-6-8”।

ਇਸ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਨੇ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1946 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਲਾਭਅੰਸ਼ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1946 ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ 2000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ? 5,08,637 ਹੈ ਨੂੰ 'ਰਿਜ਼ਰਵ' ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਫਿਰ 'ਰਿਜ਼ਰਵ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਖਿਆ: -

“ਵਿਵਾਦਿਤ ਰਕਮ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਕੀ ਹੈ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1946, ਜੋ ਕਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਾਰੀਖ ਹੈ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 5,08,637 ਨੂੰ 'ਰਿਜ਼ਰਵ' ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਥਾਰਟੀ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਜਾਂ ਮੰਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, 28 ਫਰਵਰੀ, 1946 ਨੂੰ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਵਜੋਂ ਵੰਡਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਨਾ ਹੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1946 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਰਿਜ਼ਰਵ ਸੀ। ਇਹ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਵਿਤਰਿਤ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦੇ ਪੁੰਜ ਵਜੋਂ ਰਿਹਾ ਜੋ ਵੰਡਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸਨ ਅਤੇ 'ਰਿਜ਼ਰਵ' ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 1 ਜਨਵਰੀ, 1946 ਨੂੰ, ਇਹ ਰਕਮ ਸਿਰਫ ਲਾਭ-ਨੁਕਸਾਨ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵਾਲੇ ਨੇ ਰਾਖਵਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਰਿਜ਼ਰਵ ਇੱਕ ਆਮ ਰਿਜ਼ਰਵ ਜਾਂ ਇੱਕ ਖਾਸ ਰਿਜ਼ਰਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਰਿਜ਼ਰਵ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਸ ਨੇ 1 ਜਨਵਰੀ, 1946 ਨੂੰ ਅਣਵੰਡੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਰਿਜ਼ਰਵ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ। 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1946 ਨੂੰ, ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੈ

The Commissioner of Income-tax, Punjab, J. & K. and Chandigarh
 Patiala v. M/s. Hindustan Milk Food Mfg. Ltd. Nabha,
 (Mahajan, C.J.)

ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਰਕਮ ਨੂੰ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਵਜੋਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਖਵਾਂ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ - ਲਾਭਅੰਸ਼ ਵਜੋਂ ਵੰਡਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। 3 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1946 ਨੂੰ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ, ਰਕਮ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਵਜੋਂ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ: -

'ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵੰਡਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ। 5,08,537 ਲਾਭਅੰਸ਼ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਰੱਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬਣਾਇਆ। ਇੱਕ ਰਿਜ਼ਰਵ ਜਿਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਨਿਯਮ 2 ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਇਆ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਵਜੋਂ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਾਪਸ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, 'ਰਿਜ਼ਰਵ' ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸਾਢੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥ ਦੇਣ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ. 5,08,637 ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਰਿਜ਼ਰਵ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸਨੇ ਨਿਯਮ 2 ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਕੋਲ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਵਜੋਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਧਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇ ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੇ ਵੰਡ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜੋ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਣਵੰਡੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਅਣਵਰਤੇ ਪਏ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਰਾਖਵੇਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਗਏ: ਅਨੁਸੂਚੀ II, ਨਿਯਮ 2(1) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ।

ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 131(a) ਅਤੇ 132 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 131(ਏ) ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ ਨਾਲ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਨੱਥੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਰਕਮ ਜਿਸਦੀ ਉਹ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਕਮ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ, ਜਨਰਲ ਰਿਜ਼ਰਵ ਜਾਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਭਾਗ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਬੈਲੋਸ ਸ਼ੀਟ ਦੀ ਸਮਗਰੀ ਲਈ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚੀ III ਵਿੱਚ F ਮਾਰਕ ਕੀਤੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਸਿਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ, ਸਾਰਣੀ ਏ, ਦਾ ਨਿਯਮ 99, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਰਿਜ਼ਰਵ ਜਾਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਵੇਕ 'ਤੇ ਕਰਨਗੇ। ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੰਪਨੀ ਦੇ profits ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ...। ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਜੋ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵ ਜਾਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੇ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਰਕਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਜਾਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਵਜੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਦਰਅਸਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ। ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਬੈਲੋਸ ਸ਼ੀਟ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਵੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਬੈਲੋਸ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਰਿਜ਼ਰਵ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ।

(12) ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨਾਲ ਤੋਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 5,08,637 ਰਿਜ਼ਰਵ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ: -

(1) ਕਿ ਉਕਤ ਰਕਮ ਸਿਰਫ਼ ਨਫ਼ੇ-ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਡਾ .

«r (2) ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵ ਇੱਕ ਆਮ ਰਿਜ਼ਰਵ ਜਾਂ ਇੱਕ ਖਾਸ ਰਿਜ਼ਰਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਰਿਜ਼ਰਵ ਹੈ।

(3) ਅਣਵੱਡੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦਾ ਪੁੰਜ ਆਪਣੇ ਆਪ ਰਿਜ਼ਰਵ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ।

The Commissioner of Income-tax, Punjab, J. & K. and Chandigarh
 Patiala v. M/s. Hindustan Milk Food Mfg. Ltd. Nabha,
 (Mahajan, C.J.)

- (4) ਨਿਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਹਿਜ਼ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕਿ ਰਕਮ ਨੂੰ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਰਕਮ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਵਜੋਂ ਵੰਡਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਕਮ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਹਿ-ਮੌਜੂਦ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, (ਏ) ਕਿ ਰਕਮ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਆਮ ਪੁੰਜ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ (ਬੀ) ਉਹ ਇਹ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਜ਼ਰਵ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਵਜੋਂ ਵੰਡ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਰਕਮ। ਇਹ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਲਾਭਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਪੁੰਜ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ "ਰਿਜ਼ਰਵ" ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਵਜੋਂ ਵੰਡਣ ਲਈ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਬਰਾਬਰੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਇੱਕ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਲਈ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਖਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(13) ਮਿਸਟਰ ਦਸਤੂਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਇੱਕ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ ਉਹ ਆਮ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦੇ ਪੁੰਜ ਤੋਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵੰਡਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਰੱਖਣਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਅਤੇ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸੈਚਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਾਢੇ ਅਤੇ ਸੱਚੇ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 131 (ਏ) ਅਤੇ 132 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਜਦੋਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਰਕਮ ਨੂੰ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਵਜੋਂ ਵੰਡਣ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਰੱਖੀ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਰਕਮ ਨੂੰ 'ਰਿਜ਼ਰਵ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡ ਸ਼ਿਪਜ਼ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਦੁਖੀ ਸਨ ਕਿ ਰਕਮ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਵਜੋਂ ਵੰਡੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਜਨਰਲ ਮੀਟਿੰਗ ਨੇ ਉਸ ਲਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਰੇ ਨਿਰੀਖਣ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ

ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 217 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਸੰਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

“217(1) ਆਮ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹਰ ਬੈਲੇਂਸ-ਸ਼ੀਟ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ-

(a) ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ;

(b) ਰਕਮਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਬੈਲੇਂਸ-ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੰਡਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹੈ;

(c) ਰਕਮ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਇਹ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

(d)

ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਰਿਜ਼ਰਵ' ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਸਾਲ ਲਈ ਬੈਲੇਂਸ-ਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ: -•

“ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋਗੇ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੇ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਇਆ ਹੈ। 12,20,370.45 nP. ਘਟਾਓ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਇਸ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਰੁ. ਵਿਕਾਸ ਰਿਬੇਟ ਰਿਜ਼ਰਵ ਲਈ 7,000 ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਰੁਪਏ ਦੇ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। 7.25 nP. ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਪਏ 10 ਸ਼ੇਅਰ ਜਿਸ ਲਈ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। 8,64,961.25 nP. ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਲਿਆਈ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਨਾਲ ਬਕਾਇਆ (ਖਾਤਿਆਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਦੀ ਰਕਮ ਰੁਪਏ ਹੈ। 7,02,001.09 nP. ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਆਗਾਮੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ 28 ਸਤੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 42 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਘੱਟ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬੈਲੇਂਸ-ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ, “ਰਿਜ਼ਰਵ ਅਤੇ ਸਰਪਲੱਸ” ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ। 7,02,001.09 ਨੂੰ “ਮਾਲੀਆ” ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ‘ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟਾ ਖਾਤਾ (ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਖਾਤਾ)’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿਰਲੇਖ “ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ” ਦੇ ਅਧੀਨ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੀ ਰਕਮ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ।

The Commissioner of Income-tax, Punjab, J. & K. and Chandigarh
 Patiala v. M/s. Hindustan Milk Food Mfg. Ltd. Nabha,
 (Mahajan, C.J.)

ਰੁਪਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 8,64,961.25 ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਰਾਦਾ ਉਸ ਸਾਲ ਲਈ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿਜ਼ਰਵ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(14) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਸੀ। 8,64,961 ਰਿਜ਼ਰਵ ਵਜੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸੈਂਚੁਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸਤਹੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਇਆ ਅਤੇ ਸਾਈਡ-ਟ੍ਰੈਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(15) ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਯੂਪੀ ਬਨਾਮ ਹਿੰਦ ਲੈਪਸ ਲਿਮਟਿਡ (2) ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਪਰ ਪ੍ਰੋਵਿਡ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1963 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸੁਪਰ ਪ੍ਰੋਵਿਡ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ 'ਰਿਜ਼ਰਵ' ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਰਕਮ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮੌਕੇ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ: -

"ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੱਥਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ, ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਲਾਭਅੰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ 4,17,500 ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮੰਡਲ ਨੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਰਕਮ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇ। ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 31 ਦਸੰਬਰ 1961 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਏ ਸਾਲ ਦੀ ਬੈਲੇਂਸ-ਸ਼ੀਟ ਪੀ.ਐੱਫ. ਵਿੱਚ ਉਸ ਰਕਮ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਰਕਮ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿਜ਼ਰਵ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਆਈਟਮ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਕੇਸ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸੈਂਚੁਰੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਗੈਰ-ਵੰਡੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ ਜਿਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਵਜੋਂ ਵੀਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੇਅਰ ਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼। ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਵਜੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, 1 ਜਨਵਰੀ, 1962 ਨੂੰ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ, ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। II, ਸੁਪਰ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 1

(2) 90 ITR 487.

ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸਾਰਣੀ ਦੇ ਦੋ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 87 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ"

(16) ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਯੂਪੀ ਬਨਾਮ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (ਪੀ.) ਲਿਮਟਿਡ

(3) ਦੇ ਉਹੀ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ। ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਦੋਖਿਆ: -

“ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 'ਰਿਜ਼ਰਵ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮੌਕੇ ਲਈ ਵੱਖ ਰੱਖੀ ਰਕਮ। ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭਅੰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਭਵਿੱਖੀ ਅਚਨਚੇਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜਾਂ ਸਟੋਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਹੈ ਜੋ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਹੈ, ਇੱਕ ਫੰਡ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚੇ ਜਾਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।”

ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੁਪਰ ਪ੍ਰੋਵਿਡੇਂਟ ਤਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰ? ਐਕਟ, ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਪਾਰਕ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਾਨ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸੈਚੁਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਡਿੱਗ ਗਈਆਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਜੋ 9 ਅਗਸਤ, 1971 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਿੰਦ ਲੈਂਪਜ਼ ਵਿੱਚ 23 ਦਸੰਬਰ, 1971 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਕੇਸ. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਸਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸੇ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਂ।

(17) ਬਾਕੀ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ - ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਬਾਕੀ ਫੈਸਲੇ ਉਸ ਨੁਕਤੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ:-

(1) ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕੋਰਲ (4);

(2) ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕਾਨਪੁਰ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਇੰਡੀਆ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਪੀ.) ਲਿਮਿਟਡ (5);

(3) 86 ITR 210

(4) 68 ITR 125

(5) 92 ITR 38.

The Commissioner of Income-tax, Punjab, J. & K. and Chandigarh
Patiala v. M/s. Hindustan Milk Food Mfg. Ltd. Nabha,
(Mahajan, C.J.)

- (3) ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕੇਰਲ ਬਨਾਮ ਪੇਰੀਕਾਰਮਲਾਈ ਟੀ ਐਂਡ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ, (6);
- (4) ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਦਰਾਸ ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੀਲ ਰੋਲਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ, (7);
- (5) ਮੈਟਲ ਬਾਕਸ ਕੰਪਨੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ (8);
- (6) ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਗੁਜਰਾਤ I ਬਨਾਮ ਚੁਨੀਲਾਲ ਖੁਸ਼ਾਲਦਾਸ, (9);
- (7) ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਦਰਾਸ, ਬਨਾਮ ਵਸੰਤਾ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ (10);
- (8) ਪਹਿਲਾ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿਟੀ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬੰਬਈ, (11);
- (9) ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਕੇਂਦਰੀ) ਕਲਕੱਤਾ ਬਨਾਮ ਸਟੈਂਡਰਡ ਵੈਕਿਊਮ ਆਇਲ ਕੰਪਨੀ (12);
- (10) ਕੋਠਾਰੀ 7 ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਐਲ.ਐਲ. ਅਤੇ ਹੋਰ , ਵੀ.ਵੀ. ਸੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ o o ਵੈਲਥ-ਟੈਕਸ, ਮਦਰਾਸ, (13);

(18) ਸਿਰਫ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਕੁਝ ਉਪਯੋਗੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਪੇਰੀਕਾਰਮਲਾਈ ਟੀ ਐਂਡ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਕੰਪਨੀ (6), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਰਿਜ਼ਰਵ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(19) ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ-ਪੱਖੀ ਅਰਥਾਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਪੀ ਅਣਾਰ, ਜੇ. - ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇ. ਐਸ. ਕੇ

- (6) 92 ITR 65.
- (7) 92 ITR 78
- (8) 73 ITR 53=AIR 1969 SC: 612:
- (9) 93 ਆਈਟੀਆਰ 369
- (10) 32 ITR 237.
- (11) 42 ITR 17.
- (12) 59 ITR 685
- (13) 489 ITR 816

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਸਿੰਘ